

G.K. 128, 12.

בשם ה'לה סעטור שנת טובה :

Wh
784

CORONA ORBIS ANNUI

&

SCHVVARZBURGICI

IN ACTU ORATORIO

Hebraico-Græco-Latino-Germanico

cum votis pro felici novi anni auspicio

In Schola Francohusana d. Januar. A. 1702.

conspectui exhibenda,

ad cujus oratiunculas in prosa & ligata
audiendas

Summè. Venerabiles

DNN, SUPERIORES INSPECTO-

RES, ac universum LITERATORUM

hisce studiis faventium ordinem

submisè, honorificè ac officiosè invitat

BIBLIOTHECA
PONIUKAVIANA

M. JOHANNES Hoffmann/ S. F. R.

Anno

En nos paLMa Del Largà bonItate Coronat!

ERFFURTI, Typis GEORG. HENRICI MÜLLERI.

Iquo unquam anno, in superiores, si devotâ memoriâ nostrâ regredimur, Deus bonitate optimus & potentia maximus infinitam suam bonitatem & clementiam oculis nostris tum corporis tum animi spectandam & agnoscendam non sine bono omine exhibuit, profectò est hic ipse annus & quidem seculi decimi octavi primus, cui cum Deo paucis post diebus coronidem imponemus. Etenim quando omnes totius anni quadrantes, menses, hebdomades, dies imò horas perlustramus, singulis singula Numinis benignissimi beneficia ex Amalthæo quasi cornu copiosissimè promanantia in gremium nostrum effunduntur. Hinc piētissimus Hieropsaltes annua hæc beneficia eaq; concatenata altiori mentis indagine examinans non potest sibi temperare quin exclamet: *Coronas annum bonitate tuâ*, sive ut verba in ipso fonte & versione LXX. Interpp. se habent *שנתך יצאנו מן מצרים* *εὐλογίας τὸν σὺ πάρον τὸ ἐμαυτοῦ* *καὶ ἐξουσιάζεις σὺ*, *benedices corona anni benignitatis tuæ*. Brevis sententia, si numerum spectemus; si verò pondus, longissima quam dignè enucleare spatij præfixi angustia excludimur. Quod Tullius de Euripide scribit, singulos ejus versus testimonia singula esse; Id longè rectius atque verius de hoc Vate nostro sacro dici potest, cujus non singuli tantum versus, sed verba quoque singula ponderis momentique habent plurimum. Representat autem annum sub speciosissimâ & suavissimâ CORONÆ & virginis coronatæ imagine, quæ omnium oculos in se convertit, & in admirationem sui deducit. Quanta autem coronarum dignitas ob pulchritudinem quâ splendent, apud veteres, imò quâ hodierno adhuc die illæ superbiant, & quàm frequentissimus earundem fuerit usus, ex historiarum monumentis & quotidiana experientia edocemur. Et sanè sunt in coronis & sertis multa notatu dignissima, quæ similitudinem cum anno magnam habere videntur. Etenim coronæ seu sertis florū multitudine abundant, utilitate profunt, jucunditatem magnam afferunt & varietate suâ plurimum delectant, quæ omnia ad orbis annui coronam applicari posse, quis est tam infructuosus, qui non intelligat? Taceo quod coronæ ut orbis annuus, orbicæ figuræ cum sint, in se ipsas redeant, Alia colationis membra sedulis beneficiorum divinarum æstimatoribus relinquo.

Hæc

Hæc annui orbis corona ad orbis Schvvarzburgici coronas, quibus supremus Monarcha Patriam nostram Schvvarzburgicam, cum primis Lineæ Rudolphipolitaneæ, non sine mirificâ omnium subditorum lætitiâ exornavit, curatius spectandas, ut paulò post videbimus, ansam præbuit, utraque verò ad veteres & hodiernas coronas, & quidem quoad earundem onomatologiam, antiquitatem, varietatem, emblematicam & nummariam considerationem unâ intuendâs me induxerat. Cum verò partim ex variis quorum copia mihi fieri poterat, scriptoribus partim ex communicationibus partim ex propriis observationibus, alibi à me non observatis, notatu digniora enucleâssent, materia sub manibus ita crevit, ut in prolixitatem Programmati inconvenientem excreveret, hinc Patronus quidam & Scholæ & mihi faventissimus, ejus autoritas apud me semper est sanctissima, autor svaforque extitit, ut lucubratiunculas illas coronarias peculiari opusculo in lucem edendo reservarem. Cum itaque vox Patroni vox DEI habeatur, consilio huic fidelissimo refragari nolo, sed simulac de Bibliopoli in pensas faciente certus fuero, cum DEO faciam, ut hæc commentatiuncula Philologico-historica non quidem in Docentium, sed discipulorum gratiam propediem luci exponatur. Sed ut ad coronam orbis annui revertar, de illâ paucula quædam non considerabimus, sed enumerabimus, quam si ad quoddam emblema referri vellemus, manus e nubibus prominens cornuque copix tenens pingi posset, ex quo variæ coronæ effunduntur, cum Lemmate: *Annum bonitate coronò.* Fugitivis saltim oculis spectaturi singulas, secundum singulas anni partes, coronas, deprehendimus coronam vernam, quæ omnium videtur amœnissima. Nam ut Poëta canit:

Omnia tunc florent, tunc est nova temporis ætas,

Tunc frondent sylvæ, tunc formosissimus annus.

Etenim tunc purpureæ violæ, cœrulei hyacinthi, alique flores innumera-
rabiles, alii niveo alii coccineo, alii croceo, alii aliò colore oculos & nares
demulcent. Nec aures & palatum suis deliciis carent. Nullam unquam
tam svavem reperire Musicam possumus, quam cum dulcissimo avicularum
concentu hoc anni tempore conferamus. Nec desunt esculentæ copio-
sa & utilis, nempe butyrum, lac, casei, vituli, agni, pisces & id genus alia
quamplurima, in cujus anni parte amœnissima describenda Poëta toti
sunt, qui legi poterunt. | En pulcherrimam veris coronam! Quis enume-
ret, quanta æstivi temporis ubertas, quanta utilitas nobis suppedietur.
Tunc enim pubescens atque in culmos sese erigens seges concoquitur, pa-
stus animantibus largissimus exhibetur, escæ variæ hominibus præbentur,
nempe

nempe attagenes, perdicæ, turdi, varii generis pisces fructusque æstivi ex hortis & agris benè cultis provenientes. O pulcherrimam æstivam coronam! quam integram oculis exhibere, & hic spatij angustia excludimur. Pergimus ad coronam autumnalem. Hanc quidem cum hyemali Ovidius anni coronam describens ab annua corona videtur excludere, dum saltem coronam vernæ & æstivæ in sequentibus Versibus mentionem injicit:

Stabat (inquiens) nuda æstas, & spicæ ferta gerebat:

Verg, novum stabat cinctum florente corona:

De reliquâ:

Stabat & autumnus calcatis sordidus vis:

Et glacialis hyems, canos hirsuta capillos.

Sed noster Poëta & Propheta. in dicto Psalmo Nasoni contradicit, dum totum annum, quoad singulas ejus partes, à Deo coronari hoc est, plurimis fructibus ornari ad oculum demonstrat. Meretur igitur & autumnus suam coronam. Hic dat plenis faccis & corbis omnia pomorum & pyrorum genera, quorum gustatus non solum, sed odoratus quoque & aspectus nobis est jucundissimus. Offert porro nobis anseres, alaudas, turdos, rubeculas, rusticulas, lepores aliasque feras. Et quis omnia beneficiorum genera & hujus anni partis enumerare valet, inter quæ munera vinifera non ultimum locum obtinent. O jucundissimam anni coronam autumnalem! Nec tempus brumale suâ destituitur coronâ. Hyems licet dura sit & canos hirsuta capillos, ut cum Poëta loquar, suas tamen utilitates non contemnendas habet, dum frigore terram constringit, ne vapores noxios emittat, dum nive ea, quæ fata sunt, à cœli injuriâ defendit ac tepescit. Plerumque etiam pestis, alio tempore grassata, Hyeme subsistit. Quàm sævicia esculenta hyems etiam nempe pernas suillas, gallinas pingves, cervos, capreolos, apres, pisces, quæ hyeme longe sapidiore sunt, quàm æstate, quâ plerique foeticant, aliaque ciborum delicatissimorum genera præbeat, ipsa docet experientia. Taceo, quod somnus tunc largior concedatur, viresque æstatis astu enervatæ, interpositâ modicâ quiete, revocentur, & ad reliquum anni tempus instaurentur. Sanè verni temporis amœnitas nobis tam grata non esset, hyemis asperitas nisi antecederet. O delectabilem anni coronam hyemalem! Hunc primum novi Seculi annum silentio hic præterire nequeo, quem Numen ditissimum non sine bono omine pulcherrima uberrimæ benedictionis corona ex immensa gratia ornavit & cumulavit, ut gratiarum satis non habeamus, quas ipsi agamus solvamusque. Hinc meritò cum Regio psaltes nobis exclamandum est; *Annum bonitate tuâ coronas.*

Quo

Quotusquisque nouum est, ut reliqua benedictionis genera taceam, qui non videat, quam largissimâ vini copiâ superiores annos plerosque strigiles ex mera gratiâ & misericordiâ compensauerit, Nec possum non cum beneuoli tamen Lectoris pace votum meum superiori, & presenti anno conceptum, gratique mentis tesseram erga Numen benignissimum hic inferere, quod tale fuit:

Post annos septem steriles Ægyptius orbis
Frugiferos alios septem perceperat olim:
Post spatium sexenne carens vino Deus, opto,
Viniferos posthac annos sex reddat ad usum.

A. 1700. d. 20.
Octobr.

Aliud:

Pro paucis Fova grates quoq; reddimus uvis:
Augeat has paucas ejus & alma manus.

* *

Ante annum deuoto animo qua vota peregi,
Vinifero posthac nobis reddat DEUS annos,
His in presenti clemens subscribere cepit.
Hactenus impensus dum diuitem favore nobis
Jam compensauit, pro quo sit gratia multa.
Ipsi cum votis multis, benedictio cepta.
In nos & posthac clementer porro redundet.

A. 1071. d. 12.
Octobr.

Aliud:

Non jam vasa suo vino, sed vina carere
Vasibus, en testis quilibet esse potest.
Non jam defectum vini, sed vasa queruntur
Et quarunt, vinum queis onerare queant.
Omnes implentur largi Bacchi: DEUS undant
In vinum vertens nobile, VIVIT ADHUC.

Hic notandum, quod hæc quatuor anni partes sub certis imaginibus represententur, nempe ver sub puella in veste viridi floribus plenâ, iisdemque coronatâ, sinistra aviculam, cui colludit, flores dextrâ, præferente; Æstas sub puella robustâ in veste flavâ cum corona è spicis, dextrâ facem accensam gerente; Autumnus sub puellâ in veste proluxâ, uvisque coronata, cornu copiarum fructibus plenum ostendente; Hyems sub fene cano pellibus vestito & ad ignem sedente. Coronidis loco ad CORONAS orbis Schvvarzburgici & quidem in presenti ad illas, quibus divina Majestas superiorem

A 3

& in

& inferiorem Lineæ Rudolphopolitanæ comitatum clementissimè exornavit, venerabundo animo me confero, easdem fugitivis saltem oculis, quantum spatii angustia splendorque oculos præstringens, concedit, delibaturus. Numen autem benignissimum singulis formè mensibus, singulas coronas easque fulgentissimas patriæ nostræ clementissimè dono dedisse lætissimi deprehendimus, quarum, ut supremum locum obtinet clementissimus noster patriæ PATER, ita ab eodem initium capimus, qui secundum stylym Julianum natus est d. 2. Martii, a quo veteres annum auspiciati sunt, A. 1641. Ut consuetam mensium seriem observare liceat, sequitur, tribus omissis, JULIUS & quidem dies ejusdem XVIII, qui anno 1698. dedit nobis *Albertum Antonium* II. Augustus ejusdemque dies XIV. attulit nobis *Fridericum Antonium*, natum A. 1692. Idem mensis felicissimus & quidem XIX. dies donavit nobis pientissimam & munificentissimam Patriæ Matrem *Emiliam Julianam* natam A. 1637. September ejusque dies IX. exhibuit nobis *Annam Sophiam* natam An. 1700. Octobris dies XV. (odiem toti patriæ bene ominatum alboque lapillo notandum!) nobis *Ludovicum Fridericum* natum A. 1667. & immediatè sequens XVI. octobris sistit *Sophiam Julianam* natam A. 1694. Decembris dies XXII. indulsit nobis serenissimam & clementissimam nostram Principem *Annam Sophiam* natam An. 1670. Februarius tandem ejusque dies XV. præsentavit nobis *Wilhelmum Ludovicum* natum An. 1696. Sed CORONAS has laudatissimas in unam quasi CORONAM metricam colligere votoque novennali, pietate sic jubente, includere tentabo:

Floreat ALBERT-ANTONIUS cunctis bene charus,
Augustus patriæ verus, Trajanus & alter,
Jova diu cujus regimen fascesque secundet.
ÆMILIA ET JULIANA diu veneranda Debora
Vivat, & ex voto constanter salute fruatur.
Et vivat LUDOVICUS FRIDERICUS in annos
Innumeros, patriæ fulcrum felixque Propago,
Cumque illo Conjux vivat simul ANNA SOPHIA,
Læta Parens non fucat & pietatis alumna.
Floreat atque diu vivat celsissima Proles,
Vivant, opto, diu dulcissima corculavivant,
Delicium patriæ magnum, spes atque Parentum
Floreat ANTONIUS FRIDERICUS, prima Parentum

Virtus

Virtus in virtute pia, spe & pace perennet.

Floreat & vivat faustè JELIANA SOPHIA,

Virtutes divesque AVIÆ MATRISQUE sequatur.

Vivat WILLHELMUS LUDWIG pietateque crescat.

ALBERT ANTONIUS vivatque secundus, ut omni

Flosculus acceptus, premet & vestigia PATRIS.

Salva sit EMILIA & JULIANA, AVIAMQUE sequatur,

Ac hujus compos fiat voti ANNA SOPHIA.

Hos Tutelares patriæ nitidasque CORONAS

Cum primis cunctos diâ virtute NEPOTES,

Omnigena NUMEN potèd bonitate coronet.

Celsi hujus Aula vivant omnesque Ministri.

Sic benedicta DOMUS SCHWARZBURGENSIS sine fine!

Ut autem in præsentî celsissimis quibusdam Natalibus, hætenus quidem, sed sinè publico programmate ob evitandas impensas typographicas celebratis, post liminò publicè aliqua ex parte etiam satis fiat, sequentes nostræ Scholæ Alumni à pietate & sedulitate apprimè commendabiles has pietatis partes expleturi brevibus quibusdam orationibus præcipuè novennalibus ad prævias dispositiunculas elaboratis memoriterque extra cathedram more consueto recitandis in publicum pia vota nuncupando prodire sustinebunt, quorum nomina secundum materiarum Ordinem hic inferantur jubet consuetudo:

Prologum gratulationes & strenas per totum Januariū olim usitatas fuisse dicturum & animos ad auscultationem paraturum repræsentabit Johann Paulus Lauthal. Hemlebiensis.

Totius anni coronæ delineandæ vacabit Sebastian Seyfert Werningshusanus.

Coronam vernam cum voto novennali in genere adumbrabit Johann Philippus LincP. Erfurtens.

Coronam æstivam cum voto Christian Gottfried Rose Alstertensis.

Coronam autumnalem cum voto Johannes Brauer Alstertensis.

Coronam hyemalem cum voto Christian Vogel Mertensfrietensis

Sequentes gratulabuntur de felici novi anni auspicio in genere & quidem singulis tribus statibus Hebraicâ gratulatione Johann Frider. Ziepe Meisa-Sommerd.

Hujus interpretem ager Johann Gotthilff Bindervater / Oberbesens.

beseuf. In specie humillimè gratulabuntur ad coronas potissimum & quantum fieri potest, alludentes Cellissimò ac Illustrissimò Comiti ac Domino DN. ALBERTO ANTONIO &c. carmine latino heroico *Johann Augustus Zantzel Francohusan.* optimi Parentis optimus filius votisque meis lustralibus ex voto respondens.

Cellissimæ ac Illustrissimæ Comiti ac Dominae EMILIAE JULIANÆ &c. versibus Teutonicis *Georg Caspar Ziegenbein Francohusan.*

Cellissimæ ac Illustrissimæ Comiti ac Dominae DN. LUDOVICO FRIDERICO &c. Latinâ oratiunculâ *Casparus Schall Francohusanus.*

Serenissimæ Principi ac Dominae DN. ANNAE SOPHIAE &c. Germanicè *Nicolaus Heinrich Breitung Kelbran.*

Cellissimis ac Illustrissimis Comitibus JUNIORIBUS Jesulum ætate, sapientiâ &c. proficientem strenuè loco apprecabitur *Joh. Heinrich Lindeman Francohusan.*

Illustri hujus loco DICASTERIO & PRÆTECTURIS novum annum humiliter gratulabitur *Antonius Ludovicus Megander Francohus.*

Plurimum Reverendo hujus loci MINISTERIO gratulabitur Græcâ acclamatione *Johann Martinus Struv Ebelebienf.*

Amplissimo Ordini SENATORIO *Johann Caspar Fischer Francohusanus.*

Scholæ & toti Civitati *Christoph. Conradus Gase Francohusanus*

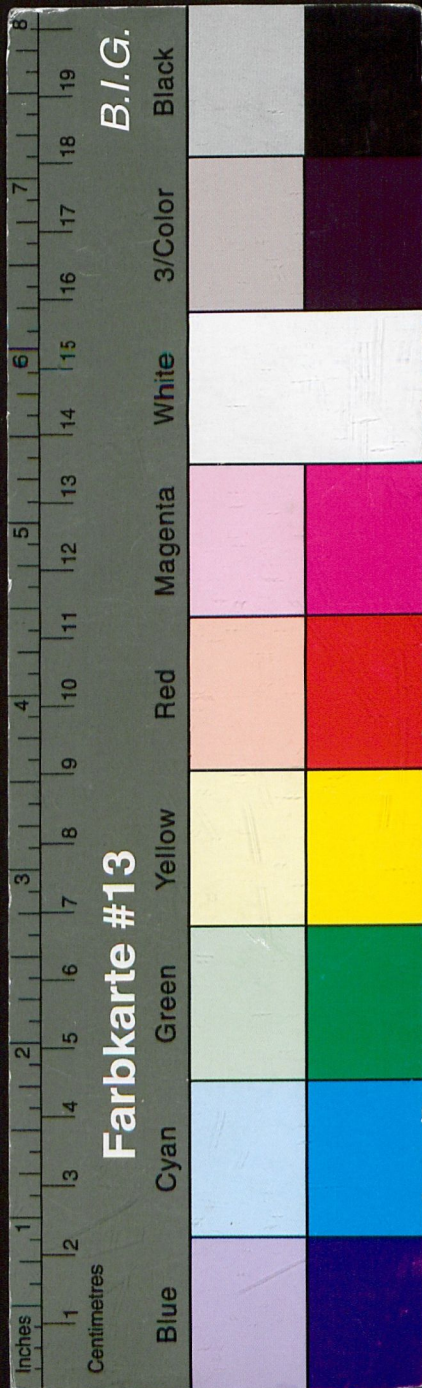
Epilogum brevem votorum anacephalæosin & evcharistiam pro præsentia continentem repræsentabit *Andreas Großman Sangerhusanus.*

Ne de vestra pietate, o benignissima hujus Civitatis & Patriæ Numina & Lumina, in Deum, fidelitatem in Aulam Cellissimam & facilitate in Scholam nostram subdubitare videar, prolixiori invitandi formulâ abstineo, certâ spe fretus fore, ut à nostris petitis non alieni sitis futuri, sed iisdem faventissimè subscripturi, & oratiunculas votivas inter suavem musices harmoniam odâ latinâ & germanicâ exhibendam vacivas aures præbituri. Nihil addo nisi votum novennale, paucis quidem verbis sed animo prolixissimo conceptum: Sit benè vobis bene vestratibus, benè toti Civitati, Omnes & singuli annate & perennate *Feliciter, Feliciter.* Scrib. Francohusæ d. V. Calæd, Januar, A. O. R. MDCCII.

X 2583400
V 078

701

Q.K. 128, 12.

בשם אלה מעטרת שנת טובה :

CORONA ORBIS ANNUI

& SCHVVARZBURGICI

IN ACTU ORATORIO

Hebraico-Græco-Latino-Germanico
cum votis pro felici novi anni auspicio

*In Schola Francohusana d. Januar. A. 1702.
conspicui exhibenda,*

ad cujus oratiunculas in prosa & ligata
audiendas

Summè - Venerabiles

DNN. SUPERIORES INSPECTO-
RES, ac universum LITERATORUM
hicce studii faventium ordinem

submisit, honorificè ac officiosè invitavit

M. JOHANNES Hoffmann/ S. F. R.

Anno

En nos paLMa Del Largà bonitate Coronat!

ERFFURTI, Typis GEORG. HENRICI MÜLLERI.

BIBLIOTHECA
PONIUKAVIANA

